

5.5.2014

Sopimus sotilaallisen kriisinhallintahenkilöstön ryhmätapaturmavakuutusta vastaavasta edusta

1. Yleistä

Tällä sopimuksella määritetään sotilaallisissa kriisinhallintatehtävissä toimivalle henkilöstölle järjestetty ryhmätapaturmavakuutusta vastaava etu, josta jäljempänä käytetään nimitystä ryhmätapaturmavakuutus. Sopimuksella määritetään vapaaehtoisen ryhmätapaturmavakuutuksen ulottuvuus, vakuutusehdot ja menettelytavat. Tähän hallintosopimukseen ja menettelyihin sovelletaan hallintolakia (434/2003).

Ryhmätapaturmavakuutus perustuu sotilaallisesta kriisinhallinnasta annetun lain (211/2006) nojalla annetun puolustusministeriön asetuksen sotilaallisen kriisinhallintahenkilöstön pätevyysvaatimuksista ja palvelussuhteen ehdoista (254/2006) 16 §:ään. Ryhmätapaturmavakuutuksen tarkoituksena on täydentää vakuutusturvaa osana kriisinhallintahenkilöstön palvelussuhteen ehtoja. Tämä tarkoitus ilmenee myös sotilaallista kriisinhallintalakia koskevasta hallituksen esityksestä (HE 5/2006 vp). Tällä vakuutuksella korvataan sotilaallisessa kriisinhallintatehtävissä toimivalle henkilöstölle aiheutunut tapaturman aiheuttama kuolema taikka jäljempänä kohdassa 4.1. määritetty pysyvä haitta. Lisäksi korvataan kohdassa 4.4. määritetty psyykkisen ja psykososiaalisen tuen ja hoidon kustannukset sekä hoitoon liittyvät kohtuulliset matkakustannukset.

Ryhmätapaturmavakuutuksen sopijaosapuolina toimii puolustusvoimat vakuutuksenottajana ja Valtiokonttori vakuutuksenantajana.

2. Vakuutetut

Vakuutettuja ovat sotilaallisesta kriisinhallinnasta annetun lain (211/2006) 7 §:ssä tarkoitama kriisinhallintahenkilöstö vakuutuksen voimassaoloaikoina siten kuin jäljempänä, kohdassa 7 on määritetty.

3. Edunsaajat

Vakuutetulla on oikeus määrätä henkilö (edunsaaja), jolla on oikeus vakuutetun kuoleman johdosta suoritettavaan korvaukseen. Vakuutettu voi muuttaa tai peruuttaa edunsaajamääräyksen, jos vakuutustapahtumaa, jossa määräys on tarkoitettu sovellettavaksi, ei ole sattunut.

Edunsaajamääräys sekä sen muutokset tai peruutukset on tehtävä kirjallisesti Valtiokonttorille.

Jos edunsaajaksi määrätty kuolee ennen vakuutustapahtumaa, noudatetaan soveltuvin osin mitä vakuutuslainsäädännön (543/1994) 49 §:ssä säädetään.

Jos muuta edunsaajaa ei ole määrätty, ovat edunsaajina vakuutetun omaiset. Vakuutuskorvaus ei siten kuulu vakuutetun kuolinpesälle vaikka erillistä edunsaajamääräystä

5.5.2014

ei olisikaan tehty. Edunsaajamääräyksen tulkinnassa noudatetaan soveltuvin osin, mitä vakuutuslainsäädännön (543/1994) 50 §:ssä tältä osin säädetään.

Edunsaajina vakuutetun kuoleman johdosta kuolinkorvauksen korvausmäärään suoritettavan lapsikorotuksen osalta ovat vakuutetun kuollessa hänen alle 18 – vuotiaat lapsensa.

Vakuutetun lapsella tarkoitetaan

- 1) edunjäätäjän omaa lasta
- 2) edunjäätäjän ottolasta
- 3) aviopuolison lasta, jonka huoltaja mainittu aviopuoliso on; ja
- 4) avioliiton ulkopuolella syntyneitä lasta, johon nähden edunjäätäjän elatusvelvollisuus on sopimuksella tai oikeuden päätöksellä vahvistettu.

4. Korvaukset

Vakuutuksen korvauslajit ovat haittakorvaus ja kuolinkorvaus. Alle 18 – vuotiaiden lasten osalta maksetaan lapsikorotus. Lisäksi maksetaan korvaus psyykkisen ja psykososiaalisen tuen ja hoidon kustannuksista sekä hoitoon liittyvistä kohtuullisista matkakustannuksista.

Korvausmäärät ovat seuraavat:

Korvauslaji	Korvausmäärä
tapaturman aiheuttaman haitan korvaus (100%)	210 000 euroa
Tapaturman aiheuttaman kuoleman korvaus	200 000 euroa
Lapsikorotus kuolinkorvaukseen alle 18 – vuotiaalle lapselle	20 prosenttia kuolinkorvauksesta

4.1. Haittakorvaus

Haittakorvaus maksetaan tapaturmasta aiheutuneesta pysyvästä haitasta.

Oikeus haittakorvaukseen syntyy, kun vakuutetulle aiheutuu pysyvä haitta sattuneen tapaturman vuoksi ja pysyvä haitta on jatkunut kolme kuukautta.

Pysyvällä haitalla tarkoitetaan lääketieteellisesti arvioitua yleistä haittaa, joka vammasta aiheutuu vakuutetulle ja joka ei lääketieteellisen todennäköisyyden mukaan enää parane. Haittaa määritettäessä otetaan huomioon ainoastaan vamman laatu. Vammautuneen yksilölliset olosuhteet, kuten ammatti tai harrastukset, eivät vaikuta haitan määrittämiseen.

Haitan suuruus määritetään tapaturman sattuessa voimassa olleen sosiaali- ja terveysministeriön antaman tapaturmavakuutuslakiin perustuvan haittaluokituksen perus-

5.5.2014

teella siten, että haittaluokka vastaa tapaturmasta sotilastapaturmalain perusteella tehtyä arviointia ja päätöstä. Vammat on jaettu haittaluokkiin 1 – 20 siten, että haittaluokka 20 tarkoittaa suurinta haittaa ja haittaluokka 1 pienintä korvattavaa haittaa.

Täydestä eli haittaluokan 20 mukaisesta pysyvästä haitasta maksetaan kertakorvauksena tämän sopimuksen mukainen korvausmäärä. Osittaisesta pysyvästä haitasta maksetaan kertakorvauksena niin monta kahdeskymmenesosaa tästä korvausmäärästä kuin haittaluokka osoittaa.

Pysyvä haitta määritetään aikaisintaan yhden vuoden ja viimeistään kolmen vuoden kuluessa tapaturmasta, ellei Valtiokonttori erityisestä syystä harkitse määrittää pysyvää haittaa ennen kuin tapaturmasta on kulunut yksi vuosi.

Jos haitta muuttuu vamman tai sairauden pahenemisen vuoksi vähintään yhden haittaluokan ennen kuin kolme vuotta on kulunut korvauksen maksamisesta, muutetaan korvauksen määrää vastaavasti. Maksettua korvausta ei kuitenkaan peritä takaisin.

4.2. Kuolinkorvaus

Kuolinkorvaus maksetaan, jos vakuutettu kuolee tapaturman aiheuttamiin vammoihin kolmen vuoden kuluessa tapaturmasta.

Oikeus korvaukseen syntyy, kun vakuutettu kuolee sattuneen tapaturman vuoksi.

Korvauksena maksetaan kertakorvauksena tämän sopimuksen mukainen korvausmäärä.

Korvauksen määrää ei vähennä tapaturman johdosta mahdollisesti aiemmin maksettu haittakorvaus.

4.3. Lapsikorotus kuolinkorvaukseen

Tapaturman aiheuttaman kuoleman korvausmäärään lisätään lapsikorotus jokaisesta edunjättäjältä jääneestä alle 18 – vuotiaasta lapsesta.

Lapsikorotuksen perusteella suoritettavan vakuutuskorvauksen edunsaaja on kohdassa 3. Edunsaajat tarkoitettu lapsi riippumatta siitä, mitä vakuutettu on edunsaajamääräyksellä määrännyt.

4.4. Psykkisen ja psykososiaalisen tuen ja hoidon kustannusten korvaus

Psykkisen ja psykososiaalisen tuen ja hoidon kustannukset korvataan enintään yhden vuoden ajalta siitä lukien, kun vakuutetun palvelusaika on päättynyt. Tuen tai hoidon tarpeella tulee olla todennäköinen syy-yhteys palvelukseen. Hoitoon hakeudutaan HYKS Psykiatrian konsultaatiopoliklinikalle, joka toimii hoitoa ja sen tarvetta koordinoivana tahona. Vakuutettu ei tarvitse erillistä Valtiokonttorin myöntämää maksusitoumusta HYKS Psykiatrian poliklinikalle eikä sen mahdollisesti osoittamaan hoitopaikkaan.

5.5.2014

Hoitopaikka voi laskuttaa vakuutetun hoidosta suoraan Valtiokonttoria. Laskutuksen yhteydessä hoitolaitoksen on toimitettava Valtiokonttorille vakuutettua koskeva lääkärinlausunto/hoitokertomus. Puolustusvoimien tulee sopia vakuutetun kanssa siitä, että Valtiokonttorilla on oikeus saada tässä tarkoitettulta hoitolaitokselta vakuutettua koskevat lääkärinlausunnot/hoitokertomukset.

5. Tapaturma ja sen rajoitukset

Tapaturma on äkillinen, ulkoinen, vamman aiheuttava tapahtuma, joka sattuu vakuutetun tahtomatta.

Tapaturmana pidetään myös vakuutetun tahtomatta sattunutta hukkumista, lämpöhalvauusta, auringonpistoa, paleltumista, paineen huomattavasta vaihtelusta aiheutunutta vammautumista ja kaasumyrkytystä, vakuutetun erehdyksessä nauttiman aineen aiheuttamaa myrkytystä sekä puremista tai pistosta saatua tartuntatauti.

Tapaturmasta aiheutuneeksi katsotaan myös vakuutetun tahtomatta äkillisen voimannostuksen ja liikkeen välittömästi aiheuttama vamma, edellyttäen että lääkärinhoito on aloitettu 14 vuorokauden kuluessa vammautumisesta, tai viimeistään 30 vuorokauden kuluessa, jos olosuhteista johtuen lääkärinhoitoa ei ole voitu aloittaa aikaisemmin. Edellytyksenä korvattavuudelle on, että voimannostuksen tai liikkeen tulee olla ollut voimakkuudeltaan sellainen, että se aiheuttaisi myös terveen kudoksen vaurioitumisen.

Tapaturman seurauksena aiheutunut psyykinen haitta korvataan tästä sopimuksesta siinä tapauksessa, että korvausasian sotilastapaturmalain (1211/1990) mukaisessa ratkaisussa psyykinen haitta on arvioitu pysyväksi.

Jos tapaturmasta aiheutuneeseen vammaan tai sen paranemisen pitkittymiseen on olennaisesti vaikuttanut tapaturmasta riippumaton sairaus, vika tai vamma, maksetaan korvauksia syntyneestä haitasta vain siltä osin kuin pysyvä haitan on katsottava aiheutuneen tästä tapaturmasta.

Tapaturmana ei korvata vammaa, joka on aiheutunut:

- vakuutetun sairauden, vian tai vamman aiheuttamasta vakuutustapahtumasta,
- leikkaus-, hoito- tai muusta lääkinnällisestä toimenpiteestä, ellei toimenpidettä ole suoritettu tapaturmana korvattavan vamman hoitamiseksi,
- vakuutetun käyttämän lääkineen, alkoholin tai muun huumaavaan aineen aiheuttamasta myrkytyksestä,
- puremisesta hampaalle tai hammasproteesille, vaikka vahinkoon on vaikuttanut ulkopuolinen tekijä,
- itsemurhasta tai sen yrityksestä.

Tapaturmana ei myöskään korvata:

- nikamavälilevytyrää, vatsan tai nivusalueen tyrää, akillesjänteen repeämää eikä nivelten tavantakaisia sijoiltaan menemisiä, ellei vamma ole aiheutunut tapaturmasta, jossa tervekin kudoksen vaurioituisi.

5.5.2014

6. Korvauksen hakeminen

6.1. Haitta- ja kuolinkorvaus

Vakuutetun tai hänen edunsaajansa on haettava korvausta kirjallisesti Valtiokonttorilta vuoden kuluessa siitä, kun korvauksen hakija sai tiedon mahdollisuudestaan saada korvausta, kuitenkin viimeistään 10 vuoden kuluessa tapaturman sattumisesta.

Korvauksenhakijan tulee toimittaa Valtiokonttoriin kirjallinen selvitys tapaturmasta. Tämän voi tehdä täyttämällä Valtiokonttorin vahinkoilmoituksen. Vahinkoilmoitukseen tulee liittää tapaturmaa koskeva lääkärinlausunto ja muut asiakirjat ja tiedot, jotka ovat tarpeen korvausperusteen selvittämiseksi. Korvauksenhakijan tulee vahinkoilmoituksen yhteydessä valtuuttaa Valtiokonttori hankkimaan korvausasian selvittämiseksi tarpeelliset tiedot.

Kun Valtiokonttori tarvitsee lisätietoja korvauspäätöksen tekemiseksi ja korvauksen maksamiseksi, se voi pyytää niitä vakuutetun valtuuttamana lääkäreiltä, lääkäriasemilta tai sairaaloista sekä puolustusvoimista. Valtiokonttori maksaa näistä lausunnoista mahdollisesti aiheutuvat kustannukset.

Vakuutetun tulee myös tarvittaessa mennä Valtiokonttorin nimeämän lääkärin tai hoitolaitoksen tutkimuksiin.

Kuolemantapauskorvauksen maksamista varten korvauksenhakijan on toimitettava Valtiokonttorille vakuutetun kuolinsyytodistus, virallinen selvitys edunsaajista sekä edunsaajien osoite- ja tilitiedot.

6.2. Korvaus psyykkisen ja psykososiaalisen tuen ja hoidon kustannuksista

Vakuutetun tai hoitolaitoksen on toimitettava vakuutetun hoitoa koskeva lasku maksuyhteystietoineen Valtiokonttoriin viimeistään kuuden kuukauden kuluttua siitä, kun oikeus hoidon kustannusten korvaamiseen olisi kohdan 4.4. mukaan päättynyt. Ensimmäisen velkomuksen yhteydessä vakuutetun on toimitettava Valtiokonttoriin myös palvelusaikaansa koskeva palvelustodistus.

7. Vakuutuksen voimassaolo

Kriisinhallintahenkilöstöön kuuluvan vakuutetun vakuutus on voimassa täysajan vakuutuksena kriisinhallintaoperaatioiden palvelusalueilla sekä kaikilla matkoilla vakuutetun kotipaikasta toimialueelle ja toimialueelta kotipaikkaan (palveluksen alkaessa, palveluksen päättyessä, kotilomatkoilla). Vakuutus on voimassa myös palvelusalueella viettävien palvelusvapaiden aikana.

Palvelusalueella tarkoitetaan Pääesikunnan kunkin kriisinhallintaoperaation osalta erikseen määrittämää yhden taikka useamman valtion taikka niiden osan käsittävää aluetta, jolla kriisinhallintahenkilöstö liikkuu pääsääntöisesti palvelustehtävissä.

Toimialueella tarkoitetaan kriisinhallintaoperaation toimeenpanijan määrittämää vastuu- aluetta, jolla operaatio toimeenpannaan ja jonne kriisinhallintajoukko on sijoitettuna.

5.5.2014

Kohdassa 4.4. tarkoitetun psyykkisen ja psykososiaalisen tuen ja hoidon korvattavuuden osalta vakuutus on voimassa yhden vuoden ajan palveluksen päättymisestä vakuutetun oleskellessa Suomessa.

8. Tietojen antaminen, ilmoittaminen, tiedottaminen ja raportointi

Puolustusvoimat toimittaa Valtiokonttorille tässä sopimuksessa tarkoitetun tehtävän hoitamiseksi tarpeelliset tiedot vakuutetuista, käynnissä olevista operaatioista ja henkilövahvuuksista sekä muista tarpeellisista seikoista erikseen sovittavalla tavalla. Valtiokonttori ja puolustusvoimat noudattavat henkilötietolakia muodostuvan henkilörekisterin osalta.

Valtiokonttori toimittaa puolustusvoimille ryhmätapaturmavakuutusta vastaavasta edusta vakuutus sopimuslain 6 §:n mukaisen vakuutus kirjaa vastaavan asiakirjan, joka sisältää keskeiset tiedot ryhmätapaturmavakuutusta vastaavasta edusta sekä edun ehdot.

Valtiokonttori antaa tiedot puolustusvoimille tehdyistä korvaushakemuksista ja korvauspäätöksistä, ei kuitenkaan silloin, kun ne koskevat kohdassa 4.4. tarkoitettua psyykkisen tai psykososiaalisen tuen ja hoidon kustannusten korvaamista. Muusta raportoinnista ja tarvittavien tietojen antamisesta sovitaan erikseen.

Puolustusvoimat tiedottaa ryhmätapaturmavakuutusta vastaavan edun sisällöstä ja korvausmenettelystä kriisinhallintahenkilöstölle järjestettävissä koulutus- ja perehdyttämis tilaisuuksissa sekä kriisinhallintahenkilöstölle jaettavissa oppaissa ja sähköisissä tiedotteissa.

Lisäksi puolustusvoimien ja kriisinhallintajoukkoihin sijoitetut tapaturma-asiamiehet antavat tarvittaessa neuvontaa ja tukea vakuutetuille korvausten hakemiseksi.

Tietojen antamiseen ja niiden luovuttamiseen sovelletaan henkilötietolakia (523/1999) ja lakia viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999). Valtiokonttori ilmoittaa vaajaavaltaiselle suoritettavasta vakuutus korvauksesta toimivaltaiselle holhousviranomaiselle vakuutus sopimuslain 70 §:n 2 momentin mukaisesti.

9. Vastuun rajoitukset

Valtiokonttori on vapaa korvaus vastuusta, jos vakuutettu on tahallisesti aiheuttanut tapaturman.

Jos vakuutettu on aiheuttanut tapaturman törkeästä huolimattomuudesta, Valtiokonttorin vastuuta voidaan alentaa sen mukaan kuin olosuhteet huomioon ottaen on kohtuullista.

Edellä todetut vastuun rajoitukset eivät koske tilanteita, jossa vakuutettu aiheuttaessaan tapaturman on ollut sellaisessa mielentilassa, ettei häntä olisi voitu tuomita rikoksesta (*syyntakeettomuus*) taikka vakuutettu toimi henkilön tai omaisuuden vahingoittumisen ehkäisemiseksi sellaisissa olosuhteissa, että laiminlyönti tai toimenpide oli puolusteltavissa (*pakkotila*).

5.5.2014

Jos edunsaajaksi määrätty tai edunsaajiin sopimuksen mukaan kuuluva on tahallisesti aiheuttanut vakuutetun kuoleman, ei korvausta suoriteta hänelle. Jos henkilö on aiheuttanut vakuutustapahtuman törkeästä huolimattomuudesta, hän voi saada vakuutuskorvauksen tai osan siitä ainoastaan, jos se katsotaan kohtuulliseksi ottaen huomioon ne olosuhteet, joissa vakuutustapahtuma on aiheutettu. Jos vakuutettu on kuollut, maksetaan muille korvaukseen oikeutetuille se osa vakuutuskorvauksesta, jota ei makseta vakuutustapahtuman aiheuttajalle.

10. Vastuu vakuutetuille maksettujen korvausten ja hallinnointikulujen kattamisesta

Valtiokonttorin maksamat ryhmätapaturmavakuutusta vastaavat etuudet ja Valtiokonttorille syntyvät hallinnointikulut katetaan kriisinhallintajoukoille varatuista ylläpitomäärärahoista. Hallinnointikulujen määräytymisestä sovitaan tarkemmin erikseen puolustusvoimien ja Valtiokonttorin kesken.

Hallinnointikulujen laskutus toteutetaan vuosittain siten kuin puolustusvoimien ja Valtiokonttorin kesken tarkemmin sovitaan.

11. Muutoksenhaku korvauspäätökseen

Valtiokonttorin tämän sopimuksen perusteella tekemään korvauspäätökseen voidaan hakea muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) on säädetty valittamalla päätöksestä Helsingin hallinto-oikeuteen.

12. Vakuutus sopimuksen muuttaminen

Osapuolilla ei ole oikeutta tehdä vakuutusehtoihin tai muihin sopimusehtoihin muutoksia yksipuolisesti. Sopijaosapuolet neuvottelevat tarpeen mukaan tämän sopimuksen ehtojen muuttamisesta.

13. Voimassaolo ja siirtymäajan määräykset

Tämä sopimus tulee voimaan 5.5.2014 klo 00:00 ja se on voimassa toistaiseksi. Sopimuksen osapuolilla on oikeus irtisanoa sopimus päättyväksi noudattaen kuuden kuukauden irtisanomisaikaa.

Sopimus korvaa osapuolten välillä 30.4.2012 solmitun sopimuksen sotilaallisen kriisinhallintahenkilöstön ryhmätapaturmavakuutusta vastaavasta edusta. Tämän sopimuksen mukaisia ehtoja sovelletaan tapauksissa, joissa tapaturma on sattunut sopimuksen voimassa ollessa.

Sopimuksen irtisanominen ei rajoita vakuutetun oikeutta hakea ja saada sopimuksen voimassaoloaikana tapahtuneiden tapaturmien perusteella vakuutuskorvauksia Valtiokonttorilta eikä vapauta puolustusvoimia sopimuksen voimassaoloaikana tapahtuneiden tapaturmien johdosta maksettujen korvausten perusteella määräytyvistä vakuutusmaksuista.

5.5.2014

14. Yhteensovittaminen

Tämän sopimuksen mukaisiin vakuutuskorvauksiin eivät vaikuta muiden mahdollisten korvausjärjestelmien tai vakuutusten korvaukset.

15. Allekirjoitukset

Helsingissä, 5 päivänä toukokuuta 2014

PÄÄESIKUNTA

VALTIOKONTTORI

Sakari Honkamaa
Puolustusvoimien henkilöstöpäällikkö
kenraalimajuri

Jyri Tapper
Toimialajohtaja

Jukka Ojala
Komentopäällikkö
prikaatinkenraali

Marja-Liisa Taipale
Yksikön johtaja